

Preu
de subscripció:
2'50 ptes. l'any
Un número:
10 cts.

EMPORIÓ

PERIÒDIC QUINZENAL

Redacció i
Administració:
Ateneu
Montgrí

Núm. 1

TORROELLA DE MONTGRÍ 1.ª de Janer de 1915

Any I

DE LA TERRA

PERA LS COMPANYS EN CULTURA I TREBALL

En tot començament hi há una gran virtut d'iniciació, una gran responsabilitat de ben obrar; es per açó que nosaltres avui, obrint un curt parèntesi an els nostres comentaris sobre *vicis collectius*, volem dirigir-nos an els companys i amics de cultura i de treball, an aquells que deuen col·laborar i ajudar-nos en l'obra que ja s'ofereix a la llum pública.

Aquesta obra primera en son genre a Torroella es abans que tot una expiació per la gairebé secular misèria espiritual del nostre poble; es com un holocauste a l'esperit vivent de Catalunya una renovació de les energies ancestrals de l'anima de la terra.

En segón terme, son els continuadors del caràcter conqueridor dels nostres passats, car si ells en l'edat mitja anaven a arrebbassar del poder árab antics dominis, nosaltres anem a la conquesta de noves intel·ligències, perdudes en les ombres de l'ignorància i de l'estultícia.

Som per últim, els obrers del positiu renaixement a casa nostra; som els que havem posat els primers fonaments, i els que irem construint, pedra sobre pedra, l'edifici de la regeneració total del nostre poble.

Les nostres armes son l'esforç del treball i els hàbits de cultura; treball i cultura ordenats i dirigits convenientment; treball i cultura, fonts de progrés, voltats per una auriola d'amor i revestits per un altre sentit de modernitat.

Volem que la nostra vila, sigui conscient, desinteressada i patriòtica; volem que visqui vessant d'amor; que somrigui a l'optimisme d'una vila noble; que estimi les seves tradicions i les seves creències fonamentals en diversos ordres; volem que la seva existència sigui per sempre un himne de benedició i de lloança; volem que sigui digne de si mateix i de la patria que la sustenta.

Per a conseguir tot açó se necessiten medis gairebé heròics. Precisa una gran dosi de fé, d'entusiasme i de patriotisme; precisa que hi hagi un dipòsit d'activitats promptes a l'esforç i si convé al sacrifici; precisa un gran amor, un arrelat optimisme i un treball continuat.

L'obra es grandiosa i convé procedir per etapes; la nostra modestia no 'ns permet abarcar massa, ni avançar a llargues jambades. Anem amb calma i assegurem les bases; no podrem aixecar un peu si abans no tenim l'altre ferm a terra.

El misteri de la transformació l'hem d'obrar nosaltres; es necessari, doncs que en nosaltres hi hagi la suficient preparació; si som uns mals obrers l'obra serà deficient.

Comencem a educar-nos i a entrenar-nos, nosaltres que de moment som els escullits, anaven a dir els predestinats...nosaltres que som els que per iniciativa propia, hem sentit l'escalf d'una voluntat generosa i una idealitat noble; nosaltres que 'ns hem agrupat a l'entorn d'una badera i que 'ns hem acullit al redós d'una mateixa llar; nosaltres que hem format una entitat que deu recollir els fruits del treball esmerçat i que esmerçarem en l'avenir.

L'Ateneu ha de tenir aquesta enlairada finalitat; per açó l'Ateneu ha de situar-se convenientment; per açó l'Ateneu ha de ser una cosa essencial; per açó l'Ateneu ha de ser UNA ESCOLA.

UNA ESCOLA on amb veritable sentit modern, hi anem a aprendre des dels rudiments de les coses, fins a les ensenyances tècniques especials; des de la gramàtica catalana fins al perfeccionament en arts i oficis. Aquest es l'ideal de la societat nova d'avui; els llaços indisolubles de germanor ens ajuntaràn a tots i entre tots s'establiran suaus corrents de relació, d'intercanvi, de compenetració.

Procurem regularitzar la nostra vida interna; procurem educar-nos integralment; el sport deu ser el mèdic físic de formació; l'espiritual serà l'ensenyança educadora.

Fem sport i obrim cursets de vulgarització; mestres aciençats ja'ls tenim; joventut que tingui ansies d'aprendre també. Aquesta joventut no fallarà i el seu entusiasme reunirà a l'entorn del mestre nous adeptes, que desitjaràn obrir la seva intel·ligència a les llums del saber.

Aixís amb una adequada formació, els nostres joves seràn aptes per a desempenyar en l'esdevir les més delicades missions i al marcar la seva creixença, les coses totes sufriran una modificació i quasi sens adonar-nos de lo que passa s'operarà la glorificació dels nous principis que ara proclamem.

¡Companys i amics: siguem-hi tots en la gran creuada que comença! Ningú deu fallar-hi; tots portem-hi la nostra contribució!

Un, dos, tres... onze, dolze... quinze... més encara... ja som legió. Ah! si volguessim tots quinze... i els que venen darrera... Dintre dos anys s'hauria complet el misteri de la nova vida.

PONS

FILOSOFIES

EMPORIÓ

Jo no sé encara, badoc com só, si en Camps es torroellenc. M' es igual. En Camps, lo mateix que en Blasi, (de Mossén Viver no'n parlo, perquè tant aviat te dureses d'anarquista com elegancies aristocràtiques en sa conversa i en sos articles, i perquè tinc motius poderosos per deixar-lo en pau.) En Camps, dic, té l'esperit super-torroellenc, l'esperit colonitzador, l'esperit helènic. Tracta sobretot desde la premsa, d'obrir mal no signi més que una espitllera, els aires d'Europa. Nota: Per mi Europa=llatinisme—cultura integral=esperitual elegancia.

En Camps avui ja no es el periòdic: el periòdic vé a ser un triunvirat té una sola ànima, l'ànima colonitzadora, l'ànima grega d'en Camps.

A l'empendre sa ruta periodística el bon amic, s'hi podia veure'l perill de que sa obra fos absorvida per l'ambient d'indigetes que'ns envolcalla. Ara ell i'ls seus han donat palèsa demostració de saber estimar als altres, però sens deixar de ser ells, els idealistes, els romàntics, que a l'últim per paradoxal que sembli son els que més pràcticament treballen, perquè la filosofia de la cultura es destructora com els barbres i edificadora com el geni arquitectònic de Grecia.

Air m'hauria semblat pretenció un nom grec per al nostre quinzenal. Avui m'hi escau com Panell al dit, com la llenga italiana—s'adiu la música, aquest nom significatiu, imperialista, grec, d'EMPORIÓ.

No se n'ofenguin els torroellencs, no se n'ofenguin els indigetes. L'esperit helènic el sol de Grecia, no vé a cremar ses vides, vé a enfortir-les a depurar-les. Aixís se fortifica i se depura la robusta llenga catalana per virtut d'un Costa i Llovera, vivificat per l'elegancia i ritme d'un Píndar i d'un Horaci.

LUCIANUS

DIVAGANT

ELS AMETLLERS FLORITS

¡ja han florit els ametlles!

Prop del Cementiri, voltant el Mas Deu, al peu de la muralla, els ametllers han embaixat una llunyana primavera.

Com cada any han tramat la infantil sorpresa aprofitant nostra forçada clausura; i un bell jorn en que el sol encar convalescent, ens obra les portes, els ametllers han pogut acompanyar amb un somriure de tendresa la nostra admiració.

¡Té els ametllers han florit! Sota el cel lleganyós, sobre els camps desolats, enfront dels arbres encarcarrats pel fret, ¡com reconforta l'heroica ofrena d'aquella flor! ja d'un blanc apenes sonrosat, ja de un moradenc blanquinós; mes sempre elegant i delicada.

De l'ametller la vista se 'ns inclina cap a les montanyes blanques que 's dibuixen enllà d'enllà. Recordem la pobra gent perduda entre 'l baf i les congestes. ¡Com l'agrahirien la consoladora visita dels ametllers en flor!

Quan retornem als ametllers aquers acaben de fer una caritativa promesa:

Un vol d'ocells congregats per la comú amenaça s'ha detingut davant la imponent florida. Hem volgut creure que 'ls donava un chic d'alé quant ja defallien en la lluita per una vida despreciable sobre una terra d'ont la primavera n'era fugida per sempre.

Ja tornarà el bon temps ha dit l'arbre amic. ja tornarà el bon temps i vostres amigues les flors també tornarán.

I els pobres n'han hagut fortalesa per a no rendir-se a la tristesa i al fret i a la fam.

Mentres avença la tarda i s'apropa la nit i ja en la fosca tota negra anem midant tota la magnitud del sacrifici; doncs la Tramontana furienta ha vingut a venjar l'escarni fet al seu pare. Fueleja l'arbre, reprén alé torna a fuelejar-lo amb més rabia; empró l'arbre que es la joventut esbojerrada mentre la Tramontana bufa que bufa, el riu que riu, tot renovellant els pétals que 'l vent s' endú cap a les brutes marjenades.

Quan vinga una generació que compregui i estimi el símbol del ametller, en nostres terres plantarán el bon arbre en totes les vorades, en els caminals, en els recrosos del Montgri, entre els olivars.

L'hivern impotent per a corsecar la terra volejará sobre l'hermosa florida que 'l desafiará amb una riallada de sarcasme.

Aleshores aquí podrán equilibrá lo sever de l'escut de Torroella juntant darrera el camp barrat una rama d'ametller florit.

FLORIDOR

AGOS

L'ANY DE 1915 com un tendre infant, entra a la vida, portant amb ell el dupte i el temor de lo desconegut; i dintre aquesta incògnita potser s'hi resoldrà el destí de la nostra existencia.

Aquest tendre infant porta un pecat d'origen, es la mala herència que l'hi ha deixat son antecessor.... Guerres i disturbis, malures (sens fi i vells pecats d'atavisme.... Un horitzó prenyat de negrors i mals auguris...

Nosaltres ens descobrim davant l'any que comença, amb el respecte de la por....

Desitgem de cor que 'ls nostres pessimismes no tinguin compliment; desitgem de cor que 'l nou infant s'ofereixi a l'humanitat com un holocauste; desitgem que amb ses mans petites, amanyagui la vida de tots els nostres amics....

EMPORIÒN vé a la llum del sol, amb un gran sentiment d'amor....

DOS AMICS NOSTRES, els distingits «esportmans» en Joan Eugeni Sala i en Josep Maria Matas, saben les impressions de la natura brava. Ells han tornat d'una arriscada excursió al Pirineu que 'ls hi ha ofert la meravella dels seus encants, ara sublimats per la neu....

Diuen que des d'aquells cimels abruptes han viscut grans emocions i que 'l seu esperit s'ha posternat davant la bellesa de la nostra patria.... I al devallar s'han sentit més forts i més sercuis que mai....

Es de tot punt indiscutible, que l'excursionisme es un gran element per a educar l'esperit i trempar-lo per a superiors empreses.... El dia que la nostra joventut sàpiga llegir en el llibre Immens de la natura, aquell dia s'operarà el misteri de la vida. Mirem doncs, de fomentar l'excursionisme entre la gent de casa.... fins a conseguir que ell formi part de les nostres costums.

AL CAP VESPRE dels dies serens, després d'admirar dalt del pont les diverses tonalitats de la posta, d'aquestes postes tan espatarrants segons qualificació d'un amic artista, a l'ecoïsta li agrada deambular pels carrers més vells de la vila, en la semi-obscuretat d'aquella hora tranquil·la, saturant-se de quietut i misticisme; evocant recorts mil, davant de les grans portalades, dels antics finestrals, de les parladores reixes desde a on moltes vegades darrera les cortinetes, s'ovira mig borrosa, una silueta femenina que teclaja al piano una cançó tendrívola.

Tot això te'l seu encís, un encís especial que enlaira l'esperit. Desgraciadament els crits inarmònics d'unes veus destrempades, s'encarregan de retornar-lo o la solitud. Son de la colla dels minyons que plegant del treball, baladregen pels carres, canten i fresegen a mes no poder. L'ecoïsta retornat aixís tant soptadament, a la prosa vilatana, fuig depresa d'aquell escamot

de rurals, tot empassagant amb els abundosos clots dels carrers i els arcaics pilots d'escombraries....

L'LLUNY DE LA PROSA DE LA VIDA, en mig d'un fervorós reculliment, l'esperit tremola amb goig inefable, sota la pluja de divinals harmonies, que plouen de les teclades del piano i de les cordes del violí....

La dolça filla d'América, ja adaptada a Catalunya, sab els secrets màgics que fan estremir l'ànima sots una impressió d'un viu sentiment musical.... Les seves mans fines llisquen lleugeres i del seu rostre aparentment incommovible, sots els ulls, com una tendre manyaga, parlen d'emocions ben pregones.

Executen l'Ave Maria de Gounod, que 's l'exelstitut del misteri del amor.... i a mida que'l prec com un sospir avença i s'endinsa en els replecs mes íntims del esperit.... Aquella noia vestida de negre que teclaja amb tants de primors i correcció, clou suaument les parpelles.... el contacte amb l'art li deu fer veure l'il·lusió.... mentrestant el jove mestre, compositor de belles sardanes, arranca del violí un doll de sentiment....

L'esperit al acabar, sofreix un extremítut inconeguda.... surt de la boca una exclamació de joia i restem amb la mirada vaga, tota perduda cap al cel....

Al sortir d'aquella casa alegrement hospitalaria, després d'haver-nos saturat de 'supremes dolçeceres.... esdevenim invulnerables.... Les aspres impresions de la vida... no poden rés contra 'l refinament que senyorreja l'ànima, després d'aquella vetllada inoblidable....

□ □ □ □ □

DEVANT DEL GRAN : : : : CONFLICTE

XI

IDEA I OBJECTE DE LES ZONES FRANQUES

La norma de conducta que ens hem donat des de aquestes pàgines, d'illustrar an el poble a mida de les nostres forces, i de propagar tot allò que signifiqui una idea noble, un sentiment enlairat o una obra que representi alguna ventajja social, ens porta a complir avui amb lo que dies passats promèntiem, és es, explicar lo que son i quines ventatges suposen les zones franques o neutrals.

La bondat de la seva implantació, el pensar els beneficis que reportarien, sobretot en moments de crisi tan aguda com la present, fa que an aquestes ratlles, com en tot lo nostre, hi posem un gran

caudal d'amor i de simpatia, ja que nosaltres desitgem amb tota l'ánima portar el convenciment an el llegidor, de tal manera, que un entusiasme ben fervorós per aquesta millora, sigui senyor de la seva intel·ligència i de la seva voluntat.

Volguent donar el degut desenrotlló an aquest tema, el més important dels que avui ocupen la atenció pública, continuarem parlant de zones franques en pròximes ocasions, amb l'intent d'analitzar d'una manera conforme els beneficis que signifiquen, considerant els resultats, baix diversos punts de vista.

* * *

Abans que altra cosa, precisa que diguem què són zones franques. Son elles, un espai de terreny aprop de mar, cercat convenientment, en el que's porten a cap manipulacions amb materies diverses, les quals están lliures de tot impost o aranzel mentre estiguin destinades a l'exportació, en el ben entès que si traspassen els límits de la zona, per a introduir-se a l'interior del país, tenen que pagar aquestes materies la tarifa màxima en els drets aranzelaris.

Venen a ser, per dir-ho gràficament, com un retràs de fronteres, o com una mena de grans dipòsits, on s'hi acumulen, se transformen o se barregen matèries objectes de comerç principalment, i on els compradors i venedors hi troben tota mena de facilitats.

No solament queden lliures de tot impost dintre la zona franca els productes que en ella hi há, sinó que també les construccions que en ella s'aixequin i les indústries establertes, no deuen pagar en cap concepte arbitrís a l'Estat, a la «Província» o al Municipi.

De la definició donada, se'n dedueixen lògicament i amb sol pensar un xic l'objecte i les ventatges que les zones neutrals suposen.

L'objecte primordial es afavorir el comerç d'exportació, que es avui una de les més capdals fonts de riquesa; com una mena de termòmetre que marca el nivell de prosperitat d'un poble. Que les zones neutres afavoreixen primàriament el comerç de exportació, ens ho diu el fet ben perentori, de que no recaigui cap impost sobre les mercaderies que entren dintre la zona franca, i que pel contrari al volguer els productes traspassar els límits de les mateixes per a introduir-se en el país, tinguin de pagar el màxim d'aranzel. Açó últim se fá per a evitar la ruina probable de una bona part de indústries i comerços de l'interior, que tenen la seva clientela en el mateix país i amb els que podrien combatre fàcilment els productes estrangers que aprofitant-se de la zona franca, no llinguessin que pagar un impost pujat d'importació a l'interior.

Aquest es el principal objectiu de la zona franca, que'ls paissos proteccionistes han ideat, a l'efecte de concedir franqueses als productes per a l'ús exterior.

Un altre objecte es el protegir i fomentar el comerç de tránzit, perquè com ja hem dit les zones en qüestió, son també com una mena de dipòsits per a mercaderies estranyes que tinguin que ser re-exportades quan arribi l'ocasió.

Aixís doncs les zones neutrals reuneixen les ventatges del *entrepôt*, que 's el simple dipòsit comercial i les del *port franc*, que abarca l'espai d'un port; a més suposen una àrea més ample, en la que si permeten una serie de manipulacions, lo que no's pot fer en l'*entrepôt* on les mercaderies no sofreixen transformació i quasi tampoc en el *port franc* subjecte a determinades manipulacions.

La zona franca doncs tant en extensió, com intensitat es més beneficiosa, car en aquest últim aspecte fins se pot transformar una primera materia en un producte ja manufacturat.

De tot lo dit se manifesta clarament la trascendencia de la reforma que s'intenta portar a cap i que amb la contribució de tothom, amb l'entusiasme de tothom arribarem a aconseguir, sens cap mena de dubte.

Les derivacions que sorgeixen del concepte i de l'objectivitat de les zones neutres, se'n dedueixen els beneficis quantiosos que reportarán; mes, al començar hem indicat que creiem convenient procedir per etapes, com sempre que's desenrotllen problemes vitals; es per açó que l'estudi de les ventatges de les zones franques ho guardarem per una pròxima ocasió.

■ ■ ■ ■ ■

ELOGIS

CAROLINA

En Josep de la Fàbrica té devant seu mentres escriu aixó, un retrat d'aquesta Carolina. Entre'l retrat i el clar recort que'n té, ja que fa escasament dugues mesades que no l'ha vista, podrà construir fídelment aquest elogi. La Carolina que'ns ocupa está voltada de totes les gracies. Es una d'aquelles rares criatures que no tenen que envejar res a ningú. Es morena, magníficament morena; imagineu uns llavis carnosos i vermells, un nas un xic tirat amunt, donant un aire alegre a tota la cara, uns cabells negres com la nit, i els ulls més brillants que imaginar-se puguin. Uns ulls que's recorden molt temps, que un els té moltes vegades devant tenint-los molt lluny, uns ulls vellutats i suaus, afulladors i magnéticos, que tenen tota la picardia i tota la bondat del món. La cara té un tò de morenora exquisida, un xic pujada, d'oliva en alguns indrets. Es alta, sense exageració, de fina cintura, de braços llargs i ben fets, de mans cuidades, de peus fins, i discrets. Quan riu se li enfonça a cada galta el glàcil clotet de l'hermosura, privilegi que tenen no'més les dònes que están destinades a alguna cosa gran. No sé si per ensenyar el clotet o perquè

està contenta de veritat, riu sovint. Balla el schotis amb una admirable correcció. Es poruga, especialment poruga. Si s'ha de passar la barca pel riu, hi puja amb desconfiança, tremola, clou els ulls, i si la barca està massa plena no hi vol pas pujar i's queda a l'altre banda, o encara si el caball de tartana corre un xic massa o s'enfonça en algú sot de la carretera, ella crida també i tremola i acluca els ulls, o si el cotxe va massa plé, (hi ha cotxes que s'hi arriben a carregar trenta persones de diferent tamany!), i s'abatança cap a un costat, i el sostre tremola com si s'anés a enfonçar buidant totes les persones de dalt sobre'ls pobres que van encaixonats abaix, té molta por encara i s'agafa nerviosament al braç del veí que procura tranquil·litzar-la tant com pot.

Viu vora l'iglessia, va a sermó, i passa la tarde amb la Murla o amb la Lola. Això quan es a Torroella. També va a la Fàbrica d'en Josep i en Josep i tots els seus estan molt contents de veure-la per allí. Però, quan es a Barcelona ja es altra cosa. Se la veu pels teatres, pels passeigs, amb el seu aire de perfecte barcelonina. Una anècdota per acabar. Era al Liceu, el teatre estava plé, en els paics hi havia dones magníques, passaven revista de totes les dones que podien atényer els binocles desde'l nostre silló habitual. De sobte, una gran sorpresa; — Miréu allí, quina morena, quins ulls, quina aire! — Grans exclamacions d'entusiasme. — Quí serà? Quí podrà ser? — Ja ho sé! — Quí és, fan els amics mirant sempre cap allí, interrogant-me. — No ho sabeu?... És... la Carolina!

JOSEP DE LA FÀBRICA.

■ ■ ■ ■ ■

- - SECCIÓ AGRÍCOLA

NOTES SOBRE L'AGRICULTURA D'ITALIA

Entre les diverses impresions que's senten al viatjar per l'extranger, no hi ha dubte que les coses que més criden l'atenció, son aquelles que tenen una relació directe amb les nostres particulars aficions. Es per açó que'n el nostre recent viatge a Italia, varem procurar adquirir detalls del funcionament dels interessos agrícoles d'aquell país, i quals records avui ens complaurém transcrivint-los en aquestes ratlles.

El senyor Guido Gabet, a qui anaven recomenats, director tècnic d'una important societat agrícola domiciliada a Roma i quals finques radiquen en diferents punts d'Italia, a fi de poguer-les destinar a distíns cultius, segons les condicions climatològiques de cada comarca; ens explicá la manera de

funcionar els organismes de l'Estat, relacionats amb l'agricultura.

En aquell hermós país, cada any el Ministeri d'Agricultura destina quantitats importants, per a l'organització d'unes exposicions dels productes obtinguts pels propietaris. Durant la nostra estada a Roma (pel setembre passat) s'inaugurá una d'aquestes exposicions, que era relativa als blats.

Al visitar-la acompanyats del dit senyor Gabet, adquirirem el convenciment del carinyo que'ls propietaris tenen a l'agricultura i'ls sacrificis que l'Estat porta a cap pel foment dels interessos agraris.

En amples sales i distribuïts en espais per cada propietari expositor, poguerem veure les diferents varietats de blats, que allí se cultiven, no solament el grà, sinó que també la palla i l'espiga, doncs obliguen a cada hiú, a portar-hi una garba, després de la corresponent justificació de les Autoritats agrícoles dels departaments, per tenir la seguretat de la seva procedencia.

El nombre d'expositors era extraordinari, per ser molt pocs els agricultors que no acudeixin an quels concursos, sigui poca o molta l'extensió que cultivin, perquè els beneficis que percebeixen son d'importancia. En efecte, no solament l'Estat els estimula amb premis — honorífics pel propietari i en metàlic per l'agricultor — sinó que també amb la declaració que cada expositor presenta de les quantitats recollides per hectàrea, procura l'Estat afavorir-los, en el cas de poc rendiment, enviant-hi els seus enginyers per averiguar quines siguin les causes de la poca producció.

Altre de les ventatjes que reporten aquests concursos, es la facilitat d'observar l'adaptació en el país, de les varietats noves, a fi de poguer-les implantar en el cas de que'l seu cultiu sigui remunerador.

Com a nota final característica varem observar amb els concurrents aquell dia en el Saló de l'exposició de blats, una gran fé en els seus governants, que tant se preocupen per les coses de l'agricultura, base principal del engrandiment dels pobles.

LLUIS DE LLOBET.

Ullá, Desembre de 1914.

■ ■ ■ ■ ■

PRIMERA LLISTA DE PREMIS del Concurs d'His- toria de Catalunya.

PREMI EXTRAORDINARI:

de l'«Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana». — An el mestre que presenti més alumnes més ben preparats:

«Geografia de Catalunya», edició de luxe, 4 volums.

PREMIS ORDINARIS PER A NOIS:

De la Diputació de Girona	50 pessetes
De l'Ajuntament de Torroella	35 *
De D. Bonaventura Sabater	30 *
De l'Ateneu Montgri	15 *
Del Jurat Calificador	20 *

Nota: An aquesta primera llista de Premis, en seguirà una segona, que no publiquem avui per no haver-los encara precisats els seus donadors.

El Secretari,
J. DE CAMPS I ARBOIX.

■ ■ ■ ■ ■
NOTICIES

Concursos. — Hem rebut el cartell dels Jocs Florals de Barcelona per 1915. La falta d'espai ens impideix publicar-lo, com fora nostre desig. En ell s'hi ofereixen els premis de consuetut.

Les composicions deuen enviar-se a la Baixada de Cervantes, núm. 7, pral., segona, Barcelona, abans del 15 del vinent Març.

— També hem rebut el cartell del III Concurs Nacional d'Historia de Catalunya per a nois i noies.

Els qui desitgin enterar-se de les condicions i premis oferts, poden efectuar-ho en nostra Redacció, a on tenim el cartell a disposició del públic.

Vetllada. — En aquesta lleugera crònica de la vetllada d'ignoscents, de l'Ateneu Montgri, permettin-nos els llegidors ser una mica durs d'expressió amb el públic. Els autors dels números musicals de la «Montgriterapia» — Srs. Vallespi i Bou — i l'autor de la lletra d'aquesta gatada, lo mateix que els actors, estaven a moltíssima més altura que'l públic: aquest en sa quasi totalitat no comprenia les delicadeses literàries i musicals — que hi son amb profusió — de l'obreta, com tampoc l'esmerat treball de quasi tots els actors, aplaudint amb fredor, sols explicable en el monòleg «Solter, casat i viu», que llevat de l'intel·ligent labor del nen Rigau, que agradava per l'esforç que en ell representava, resulta una llaua.

El «quadret» dramàtic «L'Honor» té en son final tota la finura de la ploma de l'Apeles Mestre; son desenrotll general, es gastat i ens recorda l'immensitat d'escriures i comedies que fustiguen i ridiculitzen, com es de llei, el duel. Els actors, força bé.

La música original, ens agradà tota, però devem

mentar els intencionats «couplets» de «Montgriterapia». En la sinfonia a voltes els músics s'ensopiren; però tenien inspiracions que de tant en tant ens recordaven que locaven els nostres «Montgrins».

Els actors ja hem notat que treballaven amb gust i sovint, sovint, amb acert de professionals; en Castells, en el «Gurugú» i en els mentals «couplets», se llui; a voltes recalrava massa una paraula amb intenció deliberada i coneguda de fer riure; i això no ho trobem bé. La comparseria, un xic, xic preocupada (fent veure lo contrari) del públic: allò, una miqueta a tall de comparseria de «Sociedad Recreativa». No volem significar que'l seu treball fós desastrós.

Ens reservem per altra ocasió nomenar i analitzar un per un tots els actors; ens plaurà fer-ho més a consciència després de conèixer en obres de més empena l'estil i estudi de cada un en aquesta, podem dir, nova etapa, de propaganda i feina cultural de l'Ateneu Montgri.

Sobre tot, que nostres amics de la secció dramàtica, mirin més a l'art que al públic, i vindrà que'l públic, fent-se càrrec de la bona fé i destresa dels joves, s'anirà rectificant i s'compensarà amb ells.

I que perdoni el públic: sols nostra antipatia incommensurable a la rutina i «ruralisme» i nostre amor al mateix públic ens fan ser una mica durs en nostre judici.

Defunció. — A mitjans del mes passat va morir a Torroella, a l'avençada edad de 87 anys, la senyora Dolors de Spigol i Oliveras. Era la finada una persona que sempre s'havia distingit per la bondat de son caràcter afable i senzill. A la familia de Carles, amb la que estava emparentada, els hi fem present el nostre condol.

Detenció. — La guardia civil d'aquesta vila, va detenir a Miquel Pintá Riu, de 53 anys, natural de Caratps, que's trobava reclamat pel jutjat municipal de Pardinias per a complir un arrest.

Casament. — El dia 24 del present mes contragué matrimoni nostre consoci D. Jaume Guàrdia Baulle amb la simpàtica senyoreta Caterina Payrés.

Desitgem a la parella infinites felicitats en el nou estat.

Obres. — Se treballa amb activitat en les obres del cementiri nou d'aquesta vila.

Àpat. — El dia 3 se celebrarà un banquet entre 'ls socis de l'Ateneu per a solemnitzar l'unió dels dos periòdics *El Montgri* i *Montgris*, fusionats en el que comença de sortir avui amb el nom de EMPORION.

Els pesebres. — Durant aquestes festes hem visitat alguns pesebres presentats alguns d'ells amb exquisit bon gust. Entre ells devem citar el de l'Hospital tant notable pel seu tamany com per la acertada presentació; el de l'Escola Dominical i el de nostre bon amic Lluís Malas, qui demostrà novament la seva inventiva.

El temps. — Els darrers dies del passat desembre la temperatura fou bastant freda, arribant el termòmetre a 2 graus sobre zero, que ha sigut la mínima que hem notat des de 'l dia de Nadal a fins el dia 30; la màxima a l'ombra en els mateixos dies ha sigut de 12 graus.

El vent dominant ha sigut el mitjorn (fret).

Telefonema. — L'Ateneu Montgri i el Sindi-

HOTEL PENINSULAR

GIRONA

■ ■ ■

Aquest Hotel se distingeix pel seu servei esmerat, per la seva confiança, i pels seus preus econòmics

■ ■ ■

Carrer Nou o del Progrés: GIRONA

cat Agrícola de Torroella dirigiren dies passats un telefonema de felicitació al Dr. Xalabarder, qui, en l'Acadèmia de Higiene de Catalunya donà una notable conferència fent referència al paludisme que tant perjudica a nostra comarca.

El Dr. Xalabarder contestà agraint la felicitació i manifestant-se disposat a la defensa de la salut pública.

Una bona obra. — Bon nombre de veïns del carrer del Roser ajudats per l'Ajuntament han construït el troç de cloaca que faltava del carrer, des de casa Ventós fins a la carretera.

Felicitant a dits veïns ens sembla convenient cridar l'atenció sobre aquesta obra, que pot donar la pauta a seguir per a portar a cap moltes millores. Aprofitant, estímulant i fins despertant les iniciatives dels veïns interessats, podria per sempre finalitzar-se la xarxa de cloaques, reparar les noves, arreglar carrers, etc.

Moltes vegades la indolència i no la falta de recursos es la causa de que no puguin realitzar-se certes reformes indispensables.

Malalta. — Ho està de gravetat, encara que a l'hora en que escrivim aquestes ratlles sembla tornar en bé la malaltia, la senyoreta Josepa Mundet, filla del nostre benvolgut i distingit amic, el conegut industrial Sr. Joaquim.

Desitgem que Deu concedeixi una prompte millora a la malalta.

Ateneu. — A fi d'amenitzar la serie de Conferències que aquesta notable entitat té en projecte, ha adquirit una hermosa màquina per a la protecció de cossos opacs, com postals, gravats de llibres, etc.

— A la llista de conferències que tenim anunciades tenim que afegir-hi la que ha promès donar el intel·ligent historiador dels monestirs de Catalunya, D. Francisco Monsalvatje i Fossas, sobre l'arquitectura romànica i gòtica de nostra terra.

L'anunci d'aquest acte ve a fer més brillant la llista de les conferències projectades per l'Ateneu, i que amb tants bons auspícis han sigut rebudes en la nostra vila.

Visita. — Hem tingut el gust de saludar a nostre distingit amic el senyor Baró de Fleix, important propietari de la comarca de Urgell, que ens ha explicat els grans treballs que allí se realitzen en prò del foment agrícola, destinat a convertir-la en una de les més florentes comarques catalanes.

Escola Dominical. — Hem rebut una atenta invitació per a assistir a les representacions de «Els Pastorets», que la mentada institució ha organitzat per aquestes festes de Nadal, principi d'any i Reis. En la representació del dia dels Reis, hi assistirà l'autor de la lletra.

El dia de Nadal no'ns fou possible pendre nota sobre la sarsuela, però hem sentit elogis tant de la lletra com de la música de «Els Pastorets», lo mateix que d'una decoració estrenada. L'autor de la primera es M. Francesc Gay; de la segona, Mossèn J. Roquet, i la decoració es pintada de nostre amic Mascort.

Ens reservem per a després d'haver presenciat la funció un d'aquets propers dies, el fer una ressenya detallada de la mateixa com se mereix.

Entre tant agraim coralment la deferència que'l

Sr. President de l'institució ha tingut amb nosaltres.

Casament. — Per a el dia 12 del pròxim mes de Janer, s'ha fixat definitivament, l'enllaç de la nostra distingida amiga senyoreta Maria Mascort, amb el conegut industrial barceloní en Antoni Sala. Per a aquella ocasió, com per a sempre, els hi hi desitgem felicitats inacabables.

Per als contribuents. — L'Arcaldia ens interessa l'inserció del següent, sott, lo qual efectuem gustosos:

«Dice el Sr. Delegado de Hacienda, que hasta dictarse el Real Decreto de 21 de Abril de 1914, las inspecciones a los pueblos de la provincia por personal de la Delegación, para comprobar las altas y bajas, por todos conceptos de los contribuyentes o descubrir alguna ocultación o defraudación de estas, se realizaban de tarde en tarde, pasando a veces dos, tres años y más sin visitarse aquellos, por la necesidad que habia entonces, de pedir autorización en cada casa, al Ministerio del ramo; pero hoy dia, el artículo 15 del citado Real Decreto autoriza a los Delegados de Hacienda y les dá medios económicos, para enviar inspectores a los pueblos tantas veces como lo estimen conveniente, y que estas visitas se repitan con la frecuencia que lo crean oportuno, como ya esta Delegación lo ha realizado y lo está en la actualidad realizando en estos dias; y seria muy conveniente que esta variación se diera a conocer en los pueblos de importancia, por medio de la prensa de los mismos, para que llegando aquella a conocimiento de todos los contribuyentes, sin excepción, quedasen advertidos, los que alguna vez hubiesen pedido darse de baja sin cesar en la industria o fabricación a que se dedicaban, y aquellos otros que ocultaren por cualquier concepto las mismas, sin darse de alta, que próximo a finalizar el año, si realizasen tales bajas sin ser ciertas o no se diesen de alta ocultando aquellas a que se dediquen y estén sujetas a contribución e impuesto, se exponen a que

: OBRES D' EN :
J. MASSO VENTÓS

- PORTIC, primer llibre de versos . . . . . 2 ptes.
- ÀRCA D' IVORI, llibre de versos. . . . . 2 ..
- CONTES D'ANDERSEN, traducció. . . 0'50 ..
- LA DONA D'AIGUA, Andersen. . . . . 0'50 ..
- LES SET PRINCESES, de Maeterlinck . 0'50 ..
- L'HORA TRANQUILA, llibre de versos. 3 ..

De venta a L'AVENÇ, Barcelona; e la llibreria Dalmau Car-
:: les, de Girona, i a l'Administració d' El MONTGRI ::

al començar el any pròxim de 1915, que han de sortir de la Delegación Inspectores de Hacienda, en todas direcciones, para la contribución e investigación indicada, se les formen, a los de baja *inexacta*, expediente de defraudación, que supondrá para ellos, además de seguir pagando la contribución respectiva, por el tiempo que se compruebe que han venido ejerciéndola *habiendo sido bajas*, a imponerles una multa del importe de la cuota de un año; y formarles expediente de ocultación a aquellos otros, que no se hubiesen *dado de alta* en la industria o fabricación a que se dediquen, los cuales incurrirán en el pago de la contribución, *hasta de dos años atrás*, según la fecha que se comprobare que la venian ejercitándola, y además a imponerles la *tercera parte* del importe de la cuota de un año como multa.»

BAGUR

El dia de Nadal, va celebrar-se en aquesta vila, la segona vetllada literaria musical en el Saló del Centre Artístic, corresponent a l'importancia de l'anterior, i millorant si cap l'execució del escullidíssim programa.

El sextet que'l componen els senyors Francesc Ferriol, Frederic Sirés, Joan Esponellá, Carles Speck (violins), Francesc Sabater (violoncello) i Lucien Huitz (piano), va executar amb la perfecció a que'ns tenen acostumats, la marxa del Yambauer i la Serenata de Braga, distingint-se el senyor Sirés (violí) en una Fantasia de Danca acompanyat pel quintet i en el Andante de Rigolletto el distingit jove Francesc Sabater (violoncelo) acompanyat al piano per L. Huitz.

El senyor J. Forment cantá una Romança de Monteros recullint una nodrida salva d'aplaudiments.

En la part literaria se distingiren, una Oda a Bagur, llegida per son autor E. Dalmau, que's manifestá com un excel·lent versificador i la poesia La Sardana original de la senyoreta Gertrudis Segovia.

Per fi el cor mixte, cantá magistralment La mort de Escabi (Nicolau) i Sota del olm (Morea) i el cor d'homens se feu aplaudir en L' Empordó (Morea).

La vetllada acabá amb un gran ball de Societat.

Nosaltres no podem menys de felicitar als organitzadors de festes tant simpàtiques, aixís com an el que n' prengueren part, pels primers del seu treball, siguent de esperar que tant belles mostres se repetiran sovint en fe de la nostra cultura artistica.

VERGES

Aprofitant les vacances de Nadal, han retornat al estat de llurs famílies nostres particulars i caríssims amics els germans Mossèn Lluís i Narcís Saguer, en Florenc Comas amb sa simpàtica germana Anita i son oncle Ferrussola, en Narcís Durán, en Josep Albert, en Jamp-Nústera, en Lluís Martí Albert i qui sab si algún altre n' qui sentim no recordar.

Al saludar-los a tots efusivament, no podem menys que desitjar que l'estada entre nosaltres, els sigui ben agradosa.

— La festa Major de nostra vila s'apropa; ja celebrarem durant els dies 7, 8 i 9 dels corrents, amb la solennitat i festeig de costum.

A la Societat Recreativa «Centre Canigó», hi ha contractada ja la Cobla-orquestra «La Principal» de La Bisbal; i a la Societat «La Vergelitana», la de la vila.

Si el temps hi acompanya, promet com sempre, veure's molt concorreguda.

— An el nostre jovent, sembla que li entrin, ara, ganes de casar-se. Sabem anunciats els matrimonis següents:

En Joaquim Juanmiquel Verdaguer, amb n'Assumpció Massó Quintana; En Josep Poch Pons, amb na Maria Bruell Massó; i en Pere Blanch Tura, amb na Carme Iglesias Mediáa.

Per si al publicar-se les presents noves, algún d'aquestos s'hagués ja celebrat, (com succeirà segons sens compta), desitjem an els que nuvis siguin, felicitat inabundable.

PALAFRUGELL

CASAL POPULAR.— Mereixedores d'elogi son les vetllades amb que sovint obsequia als socis, aquesta digna institució.

Dimenge a la nit s'hi celebrá la festa dels Ignocents. L'agrupació dramática «Art jove» posá en escena escullides obres apropiades a la diada.

Per als Reis s'en anuncia un altre que, segons se diu, sera lluhidíssima.

Avant doncs, que aquests actes ajuden força al desenvolupament intel·lectual de la gent de nostrá terra.

ULLA

VETLLADA ESCOLAR.— La gent d'aquest poble está contenta de l'activitat i intel·ligencia demostrada pel mestre Sr. Elisen Carbó en l'educació i ensenyança dels nois i noies.

El dia de Nadal celebraren els seus alumnes baix la direcció del Sr. Mestre, una solenne vetllada cultural que agrada de veres a la nombrosíssima concurrencia que hi assistí, en la qual figuraven les autoritats civil i eclesiástica.

En el local de l'escola i davant de l'artístic pesetre, arreglat pel Sr. Mestre i sa esposa, els alumnes d'ambdós sexes, desenrotllaren destrament l'escullit programa destinat a la solemne funció.

Tots els alumnes de l'escola cantaren algunes boniques cançons; les noies representaren amb desceiximent un drama apropiat; i varis alumnes d'ambdós sexes recitaren forta bé poesies sencelles, però ensopegudes.

El número més atractiu foren els exercicis de gimnasia sueca, executats per nois amb molta uniformitat de conjunt i força soltura de moviment.

Eus complavem en felicitar coralment al Sr. Mestre lo mateix que a sa senyora esposa, per l'aprofitament que demostraren llurs alumnes, i creiem pels datos que tenim que en la propera vetllada que's prepara per al dia de Reis tornarem a disfrutar d'una solennitat prolfosa i selecte, com la que havem breument ressenyat.

Casa-Torre, planta baixa i un pis, terrat i pati; quadra, confort. Situada en un dels millors carrers. SE LLOGA.

SE VÉN UN TRULL

en estat immillorable i condicions ventafjoses.

Donará raó: SALVADOR LLORET, Passeig del Marqués de Robert.